

מבחן מסכם – רמה בסיסית – מחווון

משך המבחן: 90 דקות · סך הכול 100 נקודות · קראו בעיון וענו על כל השאלות.

טבלת ניקוד		
חלק	ניקוד מרבי	ניקוד שהתקבל
חלק א': הבנת הנקרא	40	
חלק ב': ידע ומושגים	35	
חלק ג': ערכים, חשיבה והבעה בכתב	25	
סה"כ	100	

חלק א': הבנת הנקרא (40 נק')

1 איתור מידע: בחרו את התשובה הנכונה. (8 נק')

- א. מתי מתאספים חברי הקיבוץ?
○ בערב פסח ● **בבוקר חג השבועות** ○ בסוכות ○ ביום העצמאות
- ב. מה הביאו אנשי המטבח השנה?
○ כדי חלב ● **עוגה בצורת שיכולת** ○ ציורים ○ ענבים
- ג. מי עולה לבמה בסוף התהלוכה?
○ מורת הגן ● **החקלאית הוותיקה ביותר** ○ נועה ○ מזכיר הקיבוץ
- ד. איך נראו השדות כשהחקלאית הגיעה לקיבוץ?
○ ירוקים ופורחים ● **מלאים אבנים** ○ מלאים בתים ○ מכוסים שלג

2 נכון או לא נכון לפי הקטע? תקנו את הלא נכונים. (6 נק')

- א. רק הענפים החקלאיים מציגים ביכורים. **לא נכון** – גם ענפים שאינם חקלאיים מציגים ביכורים
- ב. הילדים צועדים לפני העגלות ושרים. **נכון**
- ג. בסוף החגיגה אוכלים ארוחת בשר. **לא נכון** – אוכלים ארוחת חלב משותפת

3 השלימו לפי הקטע. (6 נק')

- א. העגלות מקושטות בענפים וב־**פרחים**.
- ב. בימי המקדש הביאו את הפרי הראשון ל־**ירושלים**.
- ג. נועה גידלה שתיל **עגבנייה** באדנית.

4 פרשנות: החקלאית אומרת: «אנחנו מביאים אותו לכאן, אל הדשא, כדי להודות זה לזה». מה ההבדל בין הביכורים בימי המקדש לבין הביכורים בקיבוץ, לפי דבריה? (6 נק')

תשובה אפשרית: בימי המקדש הביאו את הביכורים לירושלים כדי להודות (לה') על היבול (3); בקיבוץ מביאים אותם לדשא כדי להודות זה לזה – לאנשים שעבדו קשה (3).

5 היסק: למה לדעתכם החקלאית סיפרה על השדות המלאים אבנים? מה היא רצתה שהקהל יבין? (8 נק')

תשובה אפשרית: היא רצתה להראות שהיבול אינו מוכן מאליו (4) – שהוא תוצאה של עבודה קשה ומאמץ של אנשים רבים לאורך שנים, ולכן יש סיבה להודות ולשמוח (4).

6 מה החליטה נועה בסוף הקטע, ומה לדעתכם גרם לה להחליט כך? (6 נק')

תשובה אפשרית: נועה החליטה להביא ביכורים בשנה הבאה מן העגבנייה שגידלה (3); מה שגרם לכך: היא התרגשה מן הטקס ומדברי החקלאית, והבינה שגם עבודה קטנה שלה ראויה להודיה ולגאווה (3).

חלק ב': ידע ומושגים (35 נק')

1 השלימו את התאריכים. (8 נק')

א. ראש השנה: א'-ב' בתשרי.

ב. פסח: ט"ו בניסן.

ג. יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל: ד' באייר.

ד. שבועות: ו' בסיוון.

2 נכון או לא נכון? תקנו את המשפטים הלא נכונים. (7 נק')

א. סוכות נקרא «חג האסיף». **נכון**

ב. בעשרה בטבת נחרב בית המקדש השני. **לא נכון** – בעשרה בטבת החל המצור הבבלי על ירושלים

ג. בשנה מעוברת מוסיפים את חודש אדר ב'. **נכון**

ד. בדגל ישראל מופיעה מנורה. **לא נכון** – בדגל מופיע מגן דוד; המנורה מופיעה בסמל המדינה

3 התאימו לכל מושג את ההסבר שלו. (8 נק')

טור ב

טור א

3 מצה שמחביאים בליל הסדר

1. תשליך

1 מנהג ליד מים בראש השנה

2. ארבעה מינים

4 פינת השדה שמשאירים לעניים

3. אפיקומן

2 לולב, אתרוג, הדס וערבה

4. פאה

סוכות	תשעה באב	יום השואה
ישיבה בסוכה, ארבעה מינים	קריאת מגילת איכה, קינות	צפירה בעשר בבוקר, שש משואות ביד ושם

5 בחרו את התשובה הנכונה. (6 נק')

- א. איזה חג אינו אחד משלוש הרגלים?
 פסח ○ שבועות ○ ראש השנה ○ סוכות
- ב. מה קוראים בשבועות?
 מגילת אסתר ○ מגילת רות ○ מגילת איכה ○ ההגדה
- ג. מי כתב את המילים של «התקווה»?
 נעמי שמר ○ נפתלי הרץ אימבר ○ דוד בן-גוריון ○ זלדה

חלק ג': ערכים, חשיבה והבעה בכתב (25 נק')

1 כתבו ליד כל מנהג את הערך שהוא מבטא. (6 נק')

מנהג	ערך
בקשת סליחה לפני יום הכיפורים	תיקון / חשבון נפש
הזמנת אושפיזין לסוכה	הכנסת אורחים
השאת פאה בשדה	חסד / נתינה לעני

2 השוו בין פסח לבין יום העצמאות: כתבו דבר אחד דומה ודבר אחד שונה. (7 נק')

תשובה אפשרית: דומה: שניהם חגים של חירות ועצמאות של העם (4). שונה: פסח מזכיר את יציאת מצרים לפני אלפי שנים ויש בו ליל סדר ומצה; יום העצמאות מציין את הקמת המדינה ב־1948 ויש בו משואות ודגלים (3).

3 בחרו מועד אחד שלמדתם השנה וכתבו (4 שורות לפחות): איזה ערך הוא מלמד, איך הערך בא לידי ביטוי במנהג אחד, ואיך תוכלו לקיים אותו בחייכם. (12 נק')

תשובה אפשרית: מחוון: בחירת מועד והצגת ערך מתאים (3); מנהג שמבטא את הערך והסבר הקשר (4); דוגמה אישית מעשית (3); כתיבה ברורה ומאורגנת (2).